

Odstraňovanie bariér v prístupe k informačným službám Slovenskej ekonomickej knižnice Ekonomickej univerzity v Bratislave

Slovenská ekonomická knižnica EU v Bratislave v spoluriešení so Slovenskou poľnohospodárskou knižnicou SPU v Nitre je od roku 2013 zapojená do rozvojového projektu MŠVVaŠ SR 002SPU-2/2013 „**Odstraňovanie bariér v prístupe k informačným službám – analýza potrieb a návrh modelového riešenia**“.

Projekt vychádza z predpokladu, že pre zabezpečenie kvalitných služieb knižnice aj študentom so špecifickými potrebami, t.j. študentom s poruchami zraku a sluchu, motorickými ťažkosťami, psychickými poruchami a poruchami učenia, je nevyhnutné porozumieť týmto používateľom, aktívnejšie s nimi pracovať a zapájať ich do identifikovania a odstraňovania bariér. S tým súvisí aj potreba zabezpečenia dostatočnej informovanosti personálu knižnice o potrebách týchto študentov. V tejto súvislosti je nevyhnutné vo väčšej miere využívať aj moderné technológie a zaviesť nové pracovné postupy.

V zmluve č. 0947/2012 zo dňa 8.1.2013 o poskytnutí dotácie zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtu MŠVVaŠ SR na rok 2013 pre EU v Bratislave je uvedená klauzula o povinnosti preukázať naplnenie cieľov projektu a zverejniť na svojom webovom sídle akčný plán na dosiahnutie cieľov a udržateľnosti projektu, a to najmenej na dobu 2 rokov.

Akčný plán vychádza z analýzy informačných potrieb a informačného správania študentov so špecifickými potrebami, ako aj ich dostupnosti a prístupu ku knižnično-informačným službám Slovenskej ekonomickej knižnice. Jeho prioritami je rozšírenie a zavedenie nových špecializovaných knižnično-informačných služieb a zriadenie poradenského a podporného servisného pracoviska pre študentov so špecifickými potrebami.

Vzhľadom na to, že Slovenská ekonomická knižnica je akademickou knižnicou, ktorá zároveň plní funkcie špecializovanej vedeckej knižnice, budú bezprostredné výsledky projektu dostupné nielen interne v rámci univerzity, ale aj pre širšiu verejnosť. Vybrané výsledky projektu bude možné aplikovať v praxi iných akademických knižníc. Analýza informačných potrieb a informačného správania študentov so špecifickými potrebami môže poskytnúť všeobecne použiteľný východiskový materiál. Výsledky testovania knižnično-informačného systému (Advanced Rapid Library, ktorý využíva Slovenská ekonomická knižnica i Slovenská poľnohospodárska knižnica) a prípadné návrhy na úpravu niektorých funkcionalít budú môcť využiť aj iné akademické knižnice, ktoré s týmto systémom pracujú. Rovnako budú širšie aplikovateľné pracovné postupy digitalizácie študijných materiálov a iných odborných publikácií, ako aj zásady poskytovania knižnično-informačných služieb študentom so špecifickými potrebami.

Cieľom materiálu je

- informovať Vedenie EU v Bratislave o stave dosiahnutom riešením projektu v Slovenskej ekonomickej knižnici EU v Bratislave v rokoch 2013–2014,
- predložiť Vedeniu EU v Bratislave na schválenie akčný plán udržateľnosti rozvojového projektu MŠVVaŠ SR 002SPU-2/2013 na roky 2015-2016.

I. Sumarizácia stavu dosiahnutého riešením projektu MŠVVaŠ SR 002SPU-2/2013 v Slovenskej ekonomickej knižnici EU v Bratislave v rokoch 2013-2014

1. Inovácia a rozšírenie technologického zabezpečenia prístupu k informačným zdrojom pre študentov so špecifickými potrebami, poskytovanie asistenčných technológií.

Vid' Príloha č. 1 " Technologická inovácia SEK pre študentov so špecifickými potrebami "

2. Vytvorenie centra informačných služieb a poradenstva pre študentov so špecifickými potrebami – „Bezbariérové informačné centrum“.

Vid' Príloha č. 2 „Centrum informačných služieb a poradenstva pre študentov so špecifickými potrebami v podmienkach Slovenskej ekonomickej knižnice EU v Bratislave - Bezbariérové informačné centrum“

3. Zriadenie Digitalizačného pracoviska a rozšírenie služieb knižnice o digitalizačné služby:

- produkcia dokumentov v alternatívnych elektronických formátoch na požiadanie: snímanie pomocou skenera, rozpoznávanie pomocou OCR softvéru a úprava textu,
- zavedenie novej služby pre používateľov so špecifickými potrebami: možnosť vyžiadania digitalizovaných kópií častí dokumentov, zasielania častí elektronických foriem dokumentov. Pracovisko na vyžiadanie používateľa so špecifickými potrebami oskenuje dokumenty a odošle ich mailom v požadovanej forme,
- organizačne spadá do Centra informačných služieb a poradenstva pre študentov so špecifickými potrebami.

4. Vypracovanie organizačného modelu poskytovania služieb a zavedenie špecializovaných služieb pre študentov so špecifickými potrebami, ktoré sú priamo orientované na ich potreby a požiadavky pre zabezpečenie plnohodnotného prístupu k odborným informáciám pre študentov so špecifickými potrebami.

Vid' Príloha č. 3 "Komplexné riešenie knižnično-informačných služieb pre študentov so špecifickými potrebami v podmienkach Slovenskej ekonomickej knižnice EU v Bratislave"

5. Vypracovanie koncepcie informačného vzdelávania pracovníkov SEK a študentov so špecifickými potrebami a stanovenie plánu realizácie aktivít.

Vid' Príloha č. 4 „Koncepcia informačného vzdelávania so zameraním na poskytované služby a prístup k informačným zdrojom pre študentov so špecifickými potrebami v podmienkach Slovenskej ekonomickej knižnice EU v Bratislave“

6. Skvalitnenie a rozšírenie bezbariérového prostredia v SEK:

Vytvorili sa predpoklady pre postupné odstránenie informačných bariér (nárast informácií a informačných zdrojov, ktoré sú dostupné viacerými formami) a odstránenie sociálnych bariér (postojov).

II. Akčný plán udržateľnosti projektu MŠVVaŠ SR 002SPU-2/2013 v rokoch 2015-2016

Por. č.	Aktivita	Zodp.	Termín
1.	Zaviest' komplexné riešenie knižnično-informačných služieb Rozšíriť knižnično-informačné služby o špeciálne služby priamo orientované na študentov so špecifickými potrebami registrovanými v knižnično-informačnom systéme SEK v kategórii „Študent so špecifickými potrebami“. <i>Vid' Príloha č. 3.</i>	<i>Riaditeľ</i>	<i>02/2015</i>
2.	Zriadiť a prevádzkovať Bezbariérové informačné centrum Zabezpečiť realizáciu poskytovania poradenského a podporného servisu pre prácu s informáciami a informačnými zdrojmi. Poskytovať elektronické dokumenty v súlade s autorským zákonom. Sprístupniť výpočtovú techniku s podporným programovým vybavením a špeciálne periférne zariadenia. <i>Vid' príloha č. 2</i>	<i>Metodik</i>	<i>02/2015</i>
3.	Poskytovať špecializované knižnično-informačné služby Zavedením návrhov a podnetov zo strany študentov so špecifickými potrebami do praxe naplniť zámer, aby sa SEK stala pre študentov so špecifickými potrebami dôležitým partnerom, na ktorého sa môžu obrátiť s istotou, že dostanú kvalitné služby. <i>Vid' Príloha č. 3.</i>	<i>Metodik</i>	<i>12/2016</i>
4.	Priebežne monitorovať informačné potreby študentov so špecifickými potrebami Realizovať dotazníkový prieskum využitia služieb SEK používateľmi so špecifickými potrebami.	<i>Riaditeľ</i>	<i>11/2015</i>
5.	Realizovať aktivity informačného vzdelávania so zameraním na poskytované služby a prístup k informačným zdrojom pre študentov so špecifickými potrebami Proces informačného vzdelávania koncepčne i realizačne nastaviť tak, aby boli zohľadnené špecifiká potrieb a obmedzení používateľov knižnice pri práci s informačnými zdrojmi. Informačné vzdelávanie orientovať aj na knihovníkov. <i>Vid' príloha č. 4.</i>	<i>Metodik</i>	<i>12/2016</i>
6.	Digitalizovať študijnú literatúru pre študentov so špecifickými potrebami Poskytovať elektronické dokumenty v súlade s autorským právom.	<i>Správca AKIS</i>	<i>12/2016</i>
7.	Vyhodnotiť činnosť Bezbariérového informačného centra Vypracovať analýzu činnosti, aktivít a poskytnutých služieb. Vypracovať hodnotiacu správu.	<i>Metodik</i>	<i>02/2016</i>
8.	Priebežne monitorovať informačné potreby študentov so špecifickými potrebami Získavať relevantné informácie, realizovať dotazníkový prieskum používateľskej spokojnosti a taktiež formou osobných rozhovorov bližšie špecifikovať informačné potreby.	<i>Riaditeľ</i>	<i>11/2016</i>

Technologická inovácia SEK pre študentov so špecifickými potrebami

Cieľ: Technologické, hardvérové a softvérové zabezpečenie inovačných postupov pre študentov so špecifickými potrebami.

Z prostriedkov projektu boli zakúpené nasledujúce zariadenia:

1. Hardvérové vybavenie

Zariadenie	Počet kusov	Využitie
PC zostava MB ASUS – Z87-PLUS C2	1x	Digitalizačné pracovisko
PC zostava MB ASUS – B85M-G (C2)	1x	Pracovisko ŠŠP
Notebook Acer Aspire V3-772G	1x	Bezbariérové informačné centrum
Skener Epson Perfection V370 Photo	4x	Digitalizačné pracovisko ; Pracovisko ŠŠP; Všeobecná študovňa ; Požičovňa

Špeciálne periférne zariadenia

Zariadenie	Počet kusov	Využitie
Prenosná elektronická čítacia lupa Ruby HD XL	1x	Bezbariérové informačné centrum
IRISPen Express 7 – prenosný skener	2x	Bezbariérové centrum ; Pracovisko ŠŠP

Zakúpené technické zariadenia sú využité nasledovne:

- **Špecializované pracovisko pre študentov so špecifickými potrebami - „Pracovisko ŠŠP“:**
  - umožnenie práce na špeciálne vybavenom počítačovom pracovisku určenom študentom so špecifickými potrebami na štúdium knižničného fondu a informačných zdrojov,
  - vybavenie technickými a softvérovými podpornými prostriedkami.

Umiestnenie pracoviska: Časopisecká študovňa

Zostava pracoviska : PC, stolový skener, prenosný skener vo forme pera, softvér OCR, softvérový čítač obrazovky s hlasovým výstupom NVDA, slúchadlá.
- **Bezbariérové informačné centrum:**
  - poskytovanie špeciálnych prenosných periférnych zariadení pre potreby štúdia dokumentov nedostupných v študovniach (historické dokumenty, staršie ročníky periodík, archívne dokumenty a pod.): Notebook Asus Aspire (softvér OCR, softvérový čítač obrazovky s hlasovým výstupom NVDA), elektronická čítacia lupa, prenosný skener vo forme pera.
- **Digitalizačné pracovisko:**
  - zavedenie novej služby pre študentov so špecifickými potrebami: možnosť vyžiadania digitalizovaných kópií častí dokumentov, zasielania častí elektronických foriem dokumentov,
  - pracovisko na vyžiadanie študenta so špecifickými potrebami oskenuje dokumenty a odošle ich mailom v požadovanej forme.

2. Softvérové vybavenie

Do každého používateľského počítača budú nainštalované špeciálne programy umožňujúce študentom so špecifickými potrebami efektívnejšie pracovať s informáciami.

2.1 Čítač obrazovky NVDA

NVDA (NonVisual Desktop Access) je voľne dostupný čítač obrazovky pre operačný systém Windows:

- je k dispozícii zdarma,
- komunikuje v slovenčine,
- má prehľadné nastavenia a rýchlu odozvu,
- funguje s prehliadačmi Mozilla Firefox, Internet Explorer a Google Chrome; podporuje mailového klienta Mozilla Thunderbird; najlepšie spolupracuje s kancelárskym balíkom Lotus Symphony; má podporu pre Microsoft Office, najlepšie pre Word a Excel, nepodporuje Powerpoint a Access,
- rozpráva hlasom ESpeak, poskytuje možnosť nastaviť si rýchlosť čítaného textu,
- používa dve schémy pre klávesnice, laptop a PC.

Centrum informačných služieb a poradenstva pre študentov so špecifickými potrebami v podmienkach Slovenskej ekonomickej knižnice EU v Bratislave

„Bezbariérové informačné centrum“

Ciel': Odstraňovanie bariér v procese zvyšovania digitálnej a informačnej gramotnosti študentov so špecifickými potrebami.

Funkcie:

1. Organizácia a koordinácia poskytovania knižnično-informačných služieb pre študentov so špecifickými potrebami.
2. Spolupráca so študentami so špecifickými potrebami pri identifikácii prekážok, ktoré bránia skvalitneniu knižnično-informačných služieb, priebežné zisťovanie ich aktuálnych potrieb a skúseností a implementácia opatrení do praxe.
3. Vytváranie príležitostí pre alternatívne systémy poskytovania knižnično-informačných služieb.
4. Identifikácia potrieb a limitov študentov s postihnutím a hľadanie najvhodnejších spôsobov ich zohľadnenia v rámci existujúcich možností SEK.
5. Spolupráca s koordinátormi fakúlt EU v Bratislave pre prácu so študentmi so špecifickými potrebami.
6. Spolupráca s inými organizáciami a knižnicami v oblasti poskytovania prístupu k informačným zdrojom pre študentov so špecifickými potrebami.
7. Vytváranie prostredia pre lepšie vnímanie potrieb používateľov so znevýhodnením.

Činnosti a služby:

1. Poradenský a podporný servis pre prácu s informáciami a informačnými zdrojmi.
2. Služby „knižničnej asistencie“ - študent so špecifickými potrebami má možnosť požiadať o knižničnú asistenciu pracovníka SEK, ktorá bude študentovi k dispozícii vo vopred dohodnutom termíne a čase.
3. Technicko-poradenská činnosť.
4. Digitalizačné služby - produkcia dokumentov v alternatívnych elektronických formátoch na požiadanie: snímanie pomocou skenera, rozpoznávanie pomocou OCR softvéru a úprava textu.
5. Poskytovanie elektronických dokumentov v súlade s autorským zákonom – elektronicky (mail), poštou (CD, DVD), prostredníctvom fyzickej návštevy v knižnici (CD, DVD, USB).
6. Poskytovanie výpočtovej techniky s podporným programovým vybavením a špeciálnych periférnych zariadení.
7. Propagácia služieb a priebežné zabezpečovanie informovanosti potenciálnych používateľov.
8. Koordinácia a zabezpečovanie procesu informačného vzdelávania so zameraním na poskytované služby a prístup k informačným zdrojom pre študentov so špecifickými potrebami.

Komplexné riešenie knižnično-informačných služieb pre študentov so špecifickými potrebami v podmienkach Slovenskej ekonomickej knižnice EU v Bratislave

Cieľ: Vypracovanie organizačného modelu poskytovania služieb a zavedenie špecializovaných služieb pre študentov so špecifickými potrebami a zabezpečenie plnohodnotného prístupu k odborným informáciám pre študentov so špecifickými potrebami.

Analýza súčasného stavu

Knižnica poskytuje svoje služby všetkým kategóriám používateľov SEK a širokej odbornej verejnosti v študovniach, požičovni a v Archíve publikačnej činnosti v troch študovniach (*Všeobecná študovňa – 4. poschodie, Časopisecká študovňa – 3. poschodie, Študovňa záverečných prác – 2. poschodie*), v *Požičovni (2. poschodie)* a v *Archíve publikačnej činnosti EU v Bratislave (3. poschodie)*.

Základné knižnično-informačné služby:

1. Absenčné výpožičné služby (mimo priestorov SEK).
2. Prezenčné výpožičné služby (v študovniach a v Požičovni SEK).
3. Medziknižničná výpožičná služba (MVS). Medzinárodnú medziknižničnú výpožičnú službu (MMVS) knižnica zabezpečuje na základe platnej legislatívy prostredníctvom Univerzitetnej knižnice v Bratislave.

Nadstavbové knižnično-informačné služby:

4. Konzultačné, referenčné a poradenské služby sú poskytované používateľom SEK, študentom a pracovníkom EU v Bratislave nielen osobne, resp. telefonicky v študovniach a na pracoviskách SEK, ale i formou elektronickej komunikácie (e-mail, internet, sociálna sieť).
5. Bibliograficko-informačné služby predstavujú poradenské a rešeršné služby v procese vyhľadávania v domácich a zahraničných EIZ vrátane katalógu SEK. Poskytovanie bibliograficko-informačných služieb je zabezpečované konzultantami-špecialistami na požiadanie (osobne, telefonicky, e-mailom).
6. Metodické služby sú poskytované pri centrálnom nákupe informačných zdrojov na EU v Bratislave a v oblasti evidencie publikačnej činnosti a ohlasov autorom i zodpovedným kontaktným pracovníkom fakúlt.
7. Informačné vzdelávanie predstavuje aktivity zamerané pre všetkých používateľov, akademickú obec univerzity a pre pracovníkov SEK realizované formou prezentácií databáz, inštruktáže, odborné školenia, výstavy a ďalšie podujatia. Aktivity sú zamerané na možnosti využívania knižnično-informačných služieb, online katalógu, databáz budovaných v SEK a najmä na vyhľadávanie v externých elektronickej informačných zdrojoch pod vedením odborných lektorov, zástupcov vydavateľstiev a distribútorov EIZ.

Zdravotne znevýhodnení používateľa využívajúci osobného asistenta majú právo vo všetkých priestoroch a úkonoch v SEK využívať asistenčné služby doprevádzajúcej osoby.

Knižnično-informačné služby pre študentov so špecifickými potrebami

1. Absenčné výpožičné služby:

- výpožičná doba pre absenčné zapožičanie literatúry pre študentov so špecifickými potrebami je predĺžená na základe Vyhlášky č. 458/2012 Z. z. Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR z 20. decembra 2012 o minimálnych nárokoch študenta so špecifickými potrebami. Knihy a učebnice s výpožičnou dobou 31 dní sú pre týchto študentov požičiavané na predĺženú výpožičnú dobu 93 dní.

2. Prezenčné výpožičné služby:

- vzhľadom na priestorové členenie knižnice na 3 podlažiach poskytovať doplnkovú službu, prostredníctvom ktorej pracovníčky knižnice na požiadanie pripravia žiadané študijné materiály zo všetkých študovní a skladu na jedno dohodnuté pracovné miesto.

3. Medziknižničná výpožičná služba:

- v rozsahu a forme poskytovanom v súčasnosti.

4. Konzultačné, referenčné a poradenské služby:

- poskytovanie služieb so zohľadnením informačných potrieb študentov so špecifickými potrebami a ich zdravotných obmedzení pri prístupe k informáciám.

5. Bibliograficko-informačné služby:

- vypracovávanie a zasielanie rešerší prostredníctvom mailovej komunikácie.

6. Špeciálne služby - priamo orientované na študentov so špecifickými potrebami registrovanými v knižničnom systéme SEK v kategórii „študent so špecifickými potrebami“:

- služba knižničnej asistencie - študent so špecifickými potrebami má možnosť požiadať o knižničnú asistenciu pracovníka SEK, ktorá bude študentovi k dispozícii vo vopred dohodnutom termíne a čase. Knižnícky asistent okrem štandardných informačných, referenčných, rešeršných a konzultačných služieb zaisťuje taktiež platené reprografické služby a skenovacie služby. O službu knižničnej asistencie je možné požiadať mailom alebo telefonicky „Bezbariérové informačné centrum“ najneskôr deň vopred. Objednávka knižničnej asistencie bude záväzná po vzájomnom potvrdení,
- reprografické služby – ak študent požiada o zhotovenie xerokópií na platenom kopírovacom zariadení, knižnica mu ich pripraví v dohodnutom termíne (platba za zhotovenie kópií podľa platného cenníka),
- služba elektronického dodávania digitalizovaných kópií častí dokumentov alebo kópií článkov z časopisov a zborníkov študentom s ťažkým poškodením zraku – na základe objednávky (poskytovaná zdarma),
- digitalizačné služby – produkcia dokumentov v alternatívnych elektronických formátoch na požiadanie.

7. Vzdelávacie služby:

- individuálne školenia a inštruktáže zamerané na vyhľadávanie a spracovanie informácií,
- zasielanie informačných materiálov a návodov pre prácu s online katalógom a dostupnými informačnými zdrojmi v elektronickej forme v prístupnom formáte.

Koncepcia informačného vzdelávania so zameraním na poskytované služby a prístup k informačným zdrojom pre študentov so špecifickými potrebami v podmienkach Slovenskej ekonomickej knižnice EU v Bratislave

Cieľ: Odstraňovanie bariér v procese zvyšovania digitálnej a informačnej gramotnosti študentov so špecifickými potrebami.

Popis aktuálneho stavu: Slovenská ekonomická knižnica Ekonomickej univerzity v Bratislave (ďalej „SEK“) realizuje aktivity informačného vzdelávania na základe aplikácie „Programu informačnej výchovy a vzdelávania v informačnom prostredí EU v Bratislave a SEK“ pre všetky kategórie používateľov, akademickú obec EU v Bratislave a pre pracovníkov SEK. Aktivity v oblasti informačného vzdelávania používateľov sa uskutočňujú formou prezentácií a konzultácií zameraných na možnosti využívania knižnično-informačných služieb, online katalógu, databáz budovaných v SEK a najmä na vyhľadávanie v externých elektronických informačných zdrojoch pod vedením odborných lektorov, zástupcov vydavateľstiev a distribútorov EIZ. Skupinové a individuálne konzultácie pre študentov, pracovníkov EU v Bratislave, ale i návštevníkov mimo prostredia univerzity sú realizované podľa záujmu.

Vzhľadom na špecifiká potrieb a obmedzení používateľov knižnice pri práci s informačnými zdrojmi je nevyhnutné proces informačného vzdelávania v knižniciach koncepcne i realizačne nastaviť tak, aby boli tieto špecifiká zohľadnené. Pri tvorbe koncepcie informačného vzdelávania so zameraním na študentov so špecifickými potrebami je potrebné vziať do úvahy, že vzdelávanie sa musí realizovať na strane používateľa rovnako ako na strane knihovníka. Z uvedených dôvodov je koncepcia zameraná na 2 cieľové skupiny: pracovníkov knižnice a používateľov so špecifickými potrebami.

I. Informačné vzdelávanie pracovníkov SEK

Formy vzdelávania: informačné stretnutia, školenia, semináre, zasielanie informačných správ mailom atď.

Tematické oblasti

1.1. Používatelia so špecifickými potrebami

- Terminologické a obsahové definovanie problematiky používateľov so špecifickými potrebami.
- Informačné potreby a požiadavky používateľov so špecifickými potrebami.
- Bariéry pri využívaní knižničných a informačných zdrojov – definícia hendikepu a obmedzenia pri práci s bežnými dokumentmi, pri čítaní bežného textu alebo práci s informačnými zdrojmi.

Zdôvodnenie: základnou podmienkou kvalitného poskytovania knižnično-informačných služieb je znalosť, empatia a porozumenie špecifikám používateľov so znevýhodnením.

1.2. Interpersonálna komunikácia:

- Vzdelávanie a výcvik v oblasti etických i praktických problémov v oblasti komunikácie s používateľmi so špecifickými potrebami.
- Pravidlá komunikácie so študentmi so špecifickými potrebami.
- Voľba vhodného typu a formy informácií.

Zdôvodnenie: je nevyhnutné, aby knihovníci disponovali znalosťami a zručnosťami v oblasti komunikácie s používateľmi so špecifickými potrebami. Komunikačné problémy môžu výrazne ovplyvniť prístup k informáciám, pretože úzko súvisia s problematikou definovania informačných potrieb.

1.3. Špecifiká poskytovania knižnično-informačných služieb pre používateľov s telesným postihnutím alebo iným znevýhodnením:

- Obsah a podmienky poskytovania služieb pre jednotlivé skupiny používateľov so špecifickými potrebami.
- Poskytovanie asistenčných a poradenských služieb.

Zdôvodnenie: priebežne udržiavať úroveň znalostí pracovníkov knižnice o stave služieb pre používateľov so špecifickými potrebami.

1.4. Informačné a komunikačné technológie:

- Funkčnosť, obsluha a používanie technických zariadení: skener, prenosná elektronická čítacia lupa, príp. ďalšie.
- Asistenčné technológie a softvérové vybavenie.

Zdôvodnenie: zamestnanci knižnice majú priamu väzbu na používateľa technológií a musia byť schopní ich o možnostiach využitia informovať.

II. Informačné vzdelávanie študentov so špecifickými potrebami

Formy vzdelávania a informovania: informačné materiály a návody pre prácu s katalógom knižnice a dostupnými informačnými zdrojmi v elektronickej forme v prístupnom formáte, individuálne aktivity (prehliadky, prezentácie, inštruktáže).

Tematické oblasti

2.1. Priestory knižnice a dostupnosť knižničného fondu

- Navigácia a orientácia v priestoroch knižnice.
- Dislokácia knižničného fondu v študovniach a jeho tematické radenie.
- Podmienky vypožičiavania jednotlivých typov dokumentov.

2.2. Knižnično-informačné služby

- Základné a nastavbové knižnično-informačné služby.
- Rešeršné a konzultačné služby – s rozšírením o služby pre študentov so špecifickými potrebami.
- Špeciálne služby - priamo orientované na študentov so špecifickými potrebami.
- Knižnícky asistent.

2.3. Technologické nástroje a pomôcky

- Funkčnosť, obsluha a používanie technických zariadení: skener, prenosná elektronická čítacia lupa, príp. ďalšie.
- Asistenčné technológie implementované na technických zariadeniach SEK.

2.4. Vyhľadávanie a navigácia v online katalógu knižnice

- Základné funkcie a možnosti online katalógu.
- Metódy vyhľadávania v katalógu.
- Možnosti ďalšej práce s vyhladanými záznamami.
- Osobné konto používateľa.

2.5. Vyhľadávanie a navigácia v elektronických zdrojoch

- EIZ dostupné v prostredí EU v Bratislave – typ, obsahová profilácia, retrospektíva atď.
- Vyhľadávanie v jednotlivých EIZ a tvorba rešerše.
- Vzdialený prístup k EIZ.